

Jofre Montoto

GIHADISME

L'amença de l'islamisme
radical a Catalunya

Pròleg de
Joan B. Culla

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ
مُحَمَّدًا وَآلِهِ وَسَلَّمَ

Jihad

Angle Editorial

Taula

Pròleg, de Joan B. Culla 11

Introducció 15

El gihadisme: gestació i creixement d'una ideologia política contemporània 19

Què és el gihad? 20

El gihad avui 22

El primer referent ideològic 24

Diferències entre sunnites i xiïtes 24

Els Germans Musulmans, gestació d'una ideologia 26

L'Índia i el Pakistan, l'islamisme que no és àrab 34

La península Aràbiga: el wahhabisme 38

El gran intel·lectual: Sayyid Qutb 43

L'islam xiïta, la revolució iraniana i Khomeini 51

Egipte: de la teoria a la pràctica 55

El gihad actual, de l'Afganistan al món 58

Al-Qaida, el terrorisme global 61

Notes 67

Com opera el gihadisme 71

Introducció 71

Objectius tàctics i objectius estratègics 73

El terror com a mètode 78

Mètodes de finançament del gihadisme internacional	82
El terrorisme suïcida, arma pròpia del gihadisme	88
Operativitat del terrorisme suïcida	90
Economia del terrorisme suïcida	93
Qui és un suïcida	94
Com es <i>fabrica</i> un màrtir	95
Les motivacions del suïcida	96
L'adoctrinament i la captació de gihadistes	110
Notes	124

Presència gihadista a Catalunya	127
Abans de l'11-S	127
La xarxa d'Al-Qaida a Espanya	129
Lligant els caps de Dàtil	144
Més Dàtil	146
Operació Lago	147
Els atemptats de l'11-M	152
Operació Queixalada	159
Operació Nova	161
El CNCA comença a funcionar	163
Operacions Sello i Tigris	165
Operacions Chacal i Camaleón	169
Operació La Unión	172
Operació Tala	173
Operació Cantata	175
Operació Submarino	180
Operació Amat	182
Operació Cheapest	183

Operació Fish	184
Operació Kampai	185
Judicis, sentències i situació penal	187
Notes	200

Formes de combatre el fenomen gihadista: mesures politicossocials 201

El paper dels acadèmics	201
L'anàlisi realista	203
Quan els polítics interfereixen en la feina dels professionals	204
Quan les pors polítiques amaguen la realitat	207
Acadèmics i serveis d'intel·ligència, la feina conjunta imprescindible	210
La situació a Catalunya, què tenim i què podem fer?	214
La integració dels immigrants	217
Models d'integració d'immigrants	232
El model català	242
Els imams, entre el xoc cultural i les ideologies radicals	244
Notes	247

Formes de combatre el fenomen gihadista: mesures policials 249

La policia de proximitat	250
Segon nivell, els serveis d'investigació i intel·ligència policials	252
Les unitats d'intel·ligència i investigació dels Mossos d'Esquadra	254
Els serveis d'intel·ligència espanyols	255

Reptes dels serveis d'intel·ligència	259
Servituds dels serveis d'intel·ligència	261
L'aparell d'intel·ligència	262
L'agent infiltrat	264
Fonts obertes d'obtenció d'informació	267
El treball de camp	268
L'anàlisi de la informació i els mitjans tècnics	269
La cooperació entre cossos i serveis	270
Efectes de l'aplicació amb èxit de les polítiques de seguretat	272
Notes	274

Epíleg 275

Agraïments 277

Bibliografia 279

Articles 281

Pròleg

L'Estat espanyol i, per tant, la Catalunya contemporània, no han tingut interessos colonials ni lligams econòmics significatius amb el Pròxim Orient arabomusulmà més enllà de les importacions de petroli. Per tant, a banda del modest africanisme espanyol centrat en el Marroc i en altres territoris de l'Àfrica occidental (Ifni, el Sàhara, etc.), francament perifèrics al món àrab i islàmic, el coneixement i l'estudi de les societats, de les cultures polítiques i del paper de la religió al Màixriq o Llevant àrab, en països com ara Egipte, l'Iraq, l'Aràbia Saudita o Síria, havia estat sempre una temàtica exòtica i rebuscada, que no generava gaire interès dins les nostres modestes estructures de recerca universitària ni en els nostres mitjans de comunicació.

Tanmateix, al llarg dels darrers deu o quinze anys s'han produït diversos canvis crucials. D'una banda, i amb retard respecte de França, Bèlgica o Gran Bretanya, centenars de milers d'immigrants procedents de països àrabs i/o musulmans s'han instal·lat també entre nosaltres. És cert que la majoria provenen del Magrib (Marroc, Algèria, etc.) o de l'Àfrica subsahariana, fet que vol dir que pertanyen a un islam més flexible i menys dogmàtic. Però al mateix temps —i aquesta és una altra novetat decisiva—, avenços tecnològics com les cadenes de televisió per satèl·lit o bé Internet

han fet possible la penetració, entre aquestes comunitats musulmanes establertes a Europa i a Catalunya, de corrents religiosos fonamentalistes (el wahhabisme saudita, el salafisme...) que, fins fa ben poc, ens resultaven remots, així com el funcionament de xarxes terroristes que, com Al-Qaida i les seves franquícies, han demostrat prou la seva capacitat per sembrar la mort, ja fos a Madrid el 2004 o a Londres el 2005.

Enfront d'aquesta nova i transcendental realitat hi ha dues menes de reaccions possibles. Una —que ha tingut i té força predicament a Catalunya— és la de l'angelisme pseudoprogressista: la que veu l'islam com la religió dels pobres, dels pàries, dels oprimits (incloent-hi, suposem, l'emir de Qatar o els incomptables prínceps de la casa d'al-Saud) i, per tant, com una aliada objectiva de les esquerres radicals d'Occident; la que, sense gosar justificar-lo obertament, li troba sempre al terrorisme gihadista circumstàncies atenuants, disculpes o explicacions en la maldat de l'imperialisme, en les agressions del sionisme, en les ferides del colonialisme, etcètera; la que, davant qualsevol advertència sobre la perillositat del fonamentalisme islamista, o davant qualsevol operació policial preventiva, denuncia tot seguit islamofòbia i racisme; la que s'entesta a repetir que el terme *gihad* només es refereix a l'esforç de perfeccionament espiritual del creient i que no té cap dimensió bèl·lica o guerrera...

Aquest llibre de Jofre Montoto se situa clarament en un altre camp; en el camp del coneixement rigorós d'allò que representa i significa avui l'islamisme radical a Catalunya, a Europa i al món; de quines són les seves fonts doctrinals i la seva genealogia des del primer terç del segle xx; i quins els seus mètodes de reclutament i actuació, tan diferents de

les altres formes de terrorisme i de subversió armada que Occident ha conegut al llarg dels darrers cent anys.

El treball de Jofre Montoto no és tan sols una guia ben documentada i utilíssima sobre el gihad global, sinó també una història exhaustiva del gihadisme a Catalunya al llarg de la darrera dècada. Encara més, el volum que el lector té ara a les mans inclou una extensa anàlisi sobre com abordar aquest fenomen des de la política, des de l'acadèmia, des dels mitjans de comunicació, des dels serveis de seguretat i des dels cossos policials. Sense prejudicis, sense complexos, sense la por reverencial de caure en allò «políticament incorrecte» que tenalla tanta gent, però també sense demagògies, ni oportunistes, ni generalitzacions abusives.

En el moment que amplis sectors de la nostra societat es plantegen la necessitat de dotar Catalunya d'estructures d'Estat, les qüestions d'intel·ligència, de seguretat, d'avaluació de riscos, de lluita contra el terrorisme internacional, etcètera, esdevenen fonamentals, estratègiques. Resulta, doncs, especialment oportú i reconfortant que es publiquin llibres com el de Jofre Montoto. No pas per alimentar fòbies ni pors, ni tampoc per inflar —com potser diran alguns— amenaces fantasmagòriques, sinó com a indicatiu de maduresa democràtica i de rigor intel·lectual. No hi ha emancipació possible sense seguretat, sense capacitat per protegir-se de riscos que han demostrat ser ben reals.

JOAN B. CULLA I CLARÀ
Universitat Autònoma de Barcelona
Bellaterra, octubre de 2012

Introducció

El fenomen del gihadisme com a ideologia politicoreligiosa i les seves accions violentes són de magnitud global però tenen conseqüències locals, com van poder constatar a Nova York l'11 de setembre de 2001 i a Madrid l'11 de març de 2004. En el mapa de les xarxes gihadistes, Catalunya hi és destacada amb força, tot i que, sortosament, no pels atemptats, que no n'hi ha hagut, sinó per la quantitat de cèl·lules i grups que hi han estat detinguts.

En aquest llibre es vol donar una explicació de la gestació i del creixement del gihadisme des dels inicis del segle xx fins avui, alhora que s'estudia el funcionament intern de les organitzacions que operen sota aquesta ideologia, la seva lògica i el perquè dels assassinats massius i de l'ús de suïcides bomba. Però no només això: també s'analitza com es pot combatre el gihadisme, tant des de la tasca social i educativa com des de la policial.

Per a una millor comprensió del fenomen, explico totes les operacions contra gihadistes dutes a terme a Catalunya amb referències lògiques al que ha passat a Espanya, ja que els militants gihadistes no entenen de fronteres, sinó que s'organitzen a escala transnacional. En aquesta línia, analitzo les resolucions judicials i els problemes que representen per a la justícia espanyola —recordem que els casos de ter-

rorisme es jutgen sempre a l'Audiència Nacional—, així com els canvis legislatius necessaris per aconseguir unes condemnes que siguin lògiques amb els delictes. Com veurà el lector, a l'Estat espanyol surt molt barat militar en el gihadisme, difondre aquesta ideologia, fer crides a l'assassinat massiu i fins i tot preparar atemptats. Ofereixo les dades per tal que el lector pugui buscar en les fonts si ho desitja.

La intenció és que aquelles persones que llegeixin aquest llibre compreguin el gihadisme en tota la seva magnitud i els seus matisos, perquè crec fermament que tan sols amb un coneixement profund d'aquesta ideologia se la pot combatre. A més, serà mitjançant el coneixement que la ciutadania sabrà separar i discernir què és el gihadisme i com manipula aquest l'islam, la religió a la qual diu que representa, i els musulmans, pels quals afirma que lluita.

He tractat de fer una exposició planera i de fàcil comprensió perquè aquesta no és ni pretén ser una obra acadèmica, sense que això signifiqui cap manca de rigor científic en el que hi exposo, explico i analitzo. L'objectiu és que aquelles persones que llegeixin aquest llibre tinguin prou informació per fer-se una idea clara i completa del que és el gihadisme i de com actua a Catalunya.

És per aquesta raó que el llibre està dividit en dues parts clarament diferenciades: la primera està dedicada a explicar el gihadisme i el seu funcionament, i la segona a veure com actua a Catalunya i com podem combatre'l des de la nostra pròpia idiosincràsia i amb els recursos que el nostre autogovern permet. No podem oblidar que la manca d'estructures d'estat impossibiliten l'ús de determinats mecanismes dels quals l'Estat espanyol sí que disposa, com per exemple la presència en els organismes internacionals, la circulació d'informació o la creació d'una legislació específica.

Durant la darrera dècada, Catalunya ha estat assenyalada sovint com el punt neuràlgic del gihadisme a Europa, una afirmació exagerada per a alguns i exacta per a d'altres. El cert és que Catalunya és el país d'Europa on més gihadistes han estat detinguts, malgrat la manca de condemnes per a molts dels detinguts i la feblesa que, majoritàriament, ha caigut sobre la resta. La importància del nostre país en l'entramat gihadista mundial és, però, indiscutible, i per aquesta raó cal informar-se bé del que és aquesta ideologia, i de com són i com actuen els seus seguidors.

Amb aquesta intenció s'ha escrit aquest llibre, així com amb l'esperança de fer arribar a la gent del nostre país una informació necessària per saber què s'amaga darrere la paraula *gihadisme*, un mot que apareix sovint als mitjans de comunicació sense que molta gent sàpiga realment què significa ni per a què s'utilitza. El lector decidirà si s'ha aconseguit el propòsit.

El gihadisme: gestació i creixement d'una ideologia política contemporània

L'islamisme radical es troba dividit en diferents corrents ideològics, sovint enfrontats entre ells; el més virulent i extremista és l'anomenat «salafista gihadista». El mot *salafista* s'aplica al vessant ideològic i/o religiós del moviment, i *gihadista* al militar. Els salafistes més radicals passen a utilitzar la violència per imposar la seva particular visió de l'islam, portant a terme així el gihad i esdevenint gihadistes. Aquesta és la ideologia que sustenta Al-Qaida i les organitzacions de la seva òrbita.

El terme *salafi* vol dir 'islàmic primitiu o original', i es refereix a aquells que van formar la primera comunitat musulmana al voltant del profeta Mahoma (*Muhammad*, en àrab); en la seva accepció religiosa, però, designa «l'oposició a la reforma i la purificació de l'islam a càrrec d'elements estrangers». ¹ Ara bé, per als gihadistes els veritables salafistes són aquells que interpreten tant l'Alcorà com la sunna —la compilació de fets i dites del profeta recollits en els hadits, dels quals hi ha diferents versions— en un sentit literal, sense interpretacions de cap mena.

Què és el gihad?

El gihad és un deure religiós al qual tot musulmà està subjecte. Tant les organitzacions terroristes com els mateixos *màrtirs*² afirmen que estan complint aquest deure, que és ben present en l'Alcorà, en la vida de Mahoma i en la història musulmana.

El terme *gihad* significa 'esforç' i té dues vessants. La primera, i la que ocupa més versicles a l'Alcorà, es refereix a l'esforç interior que tot musulmà ha de dur a terme contínuament per millorar com a creient. La segona és la vessant bèl·lica, i es refereix al dret i a l'obligació de tot musulmà a defensar la seva religió o la comunitat musulmana allà on siguin atacats. És aquesta accepció del mot a la qual ens referim quan parlem de «guerra santa», i és la que utilitzen els terroristes.

L'Alcorà tracta amb profunditat la qüestió de la guerra santa com a tal; ho fa en uns 250 versicles dels 6.235,³ i és ben clar en aquest sentit: «Combateu en el camí d'Al·là aquells que combaten contra vosaltres» (sura 2, versicles 190/186); «Mateu-los allà on els trobeu! Expulseu-los del lloc del qual us han expulsat. La persecució dels creients és pitjor que l'assassinat» (sura 2, versets 191/187). Com tot text, aquest és subjecte a diverses interpretacions, però la seva literalitat és ben clara i els gihadistes s'hi agafen i l'usen per justificar les seves accions. De fet, l'arrel del pensament gihadista és el retorn als orígens, a l'època daurada de l'islam, i per tant el fet que interpretin els textos sagrats de forma literal no és un stratagema per justificar-se, sinó que és la base sobre la qual s'aixeca el seu pensament i la seva forma de vida: barbes llargues, gel·labes, refús als electrodomèstics, etc. Aquest gihad en defensa de l'islam és, per als

ideòlegs de l'islamisme més radical, un deure tan sagrat com les oracions diàries o el pelegrinatge a la Meca.

Històricament, el gihad ha estat considerat «el sisè pilar de l'islam»,⁴ i és ineludible per a tot creient. Cal que una autoritat religiosa doni el seu consentiment per desencadenar-lo. Així doncs, és necessària la intervenció d'un clergue d'una certa entitat per trobar aquesta «autoritat legítima» que permeti desencadenar la *guerra santa*. La realitat, però, és que els diferents grups busquen algun *ulema*⁵ que els *fabriqui* la fàtua⁶ que necessiten i prou.

El gihad, però, no es refereix tan sols a la defensa dels musulmans i de l'islam. Les guerres que va dur a terme el mateix profeta Mahoma ja eren en gran mesura ofensives i tenien l'objectiu d'expandir l'islam.

A més de l'Alcorà, els gihadistes utilitzen la vida de Muhammad i alguna de les seves accions per justificar tant la guerra ofensiva com l'assassinat. No es pot negar que les guerres iniciades pel profeta per tal d'expandir l'islam van ser, molt sovint, ofensives. Si bé el profeta recomanava la prèdica, no és menys cert que es va llançar a la conquesta de la península Aràbiga i que cap dels seus successors va aturar aquesta dinàmica guerrera.

Les accions bèl·liques pròpies d'aquella època, com ara la decapitació de presoners, la venda d'esclaus, l'apropiació de les dones capturades mitjançant matrimonis forçats, el pillatge i la violació, algunes d'elles portades a terme pel mateix profeta, són vistes pels gihadistes com quelcom correcte, ja que com diem ho va fer o ho va permetre el mateix profeta, i per això les repeteixen sense escrúpols.

Per a ells són accions perfectament lícites; encara més, són desitjables en la guerra. Tots hem vist les imatges de decapitacions de presoners fetes per diferents organitzacions

terroristes. Tenim molts exemples del pillatge i de la violació, de la delinqüència com a mode de finançament, de l'assassinat individual i col·lectiu... Accions que molts musulmans entenen dins del context del segle VII d. C. a la península Aràbiga, però que els més radicals veuen com a immutables i perfectament lícites: ho diu l'Alcorà, ho va permetre el profeta.

El gihad avui

El concepte contemporani de gihad, el conflicte, l'enfrontament, és considerat pels terroristes islàmics com un afer estrictament religiós,⁷ atès que no diferencien entre la religió i la resta d'expressions que conformen tota societat humana, ja que l'Alcorà i la sunna, per als gihadistes, proporcionen totes les normes necessàries per al funcionament social.

En la ment del gihadista tot està regit per l'Alcorà, que és la paraula de Déu dictada directament per aquest a Mahoma, el profeta, i és, per tant, sagrada i inviolable. Això vol dir que, per a ells, totes les seves accions, incloent-hi les matances indiscriminades, tenen el suport de Déu-Al·là; a més, disposen d'un corpus doctrinal i d'uns líders religiosos que justifiquen i afavoreixen aquestes accions violentes.

Abans ja hem tractat el que s'entén, en termes religiosos i culturals, per gihad. Els gihadistes, en canvi, fan una interpretació particular i agressiva del deure islàmic, i converteixen l'obligació alcorànica de defensar tot musulmà si és atacat en la seva fe en l'excusa per dur a terme accions contra qualsevol país.

D'aquesta manera, els Estats Units són un objectiu perquè estan en guerra a l'Iraq i l'Afganistan, països islàmics, i

